

శ్రీ పురుషసూక్తం

ఓం తచ్చం యోరావృణీమహే గాతుం యజ్ఞాయ

గాతుం యజ్ఞపతయే దైవీ స్వస్తిరస్తు నః

స్వస్తిర్ మానుషేభ్యః ఊర్ధ్వంజిహాతు భేషజం

శం నో అస్తు ద్విపదే శం చతుష్పదే

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః

సహస్ర శీర్షా పురుషః సహస్రరాక్ష సహస్రపాత్

స భూమిం విశ్వతో వృత్వా అత్యతిష్ఠదశాంగులం

పురుష ఏ వేదగుం సర్వం యద్భూతం యచ్చ భవ్యం

ఉతామృతత్వ స్యేశానః యదన్నతేనాతిరోహతి

ఏతావానస్య మహిమా అతో జ్యాయాగ్ శ్చ పూరుషః

పాదోస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి

త్రిపాద్వార్ష ఉదైత్పురుషః పాదో స్యేహ భవాత్పునః

తతో విష్వజ్జిక్రామత్ సాశనాననశనే అభి

తస్మాద్విరాడజాయత విరాజో అధిపూరుషః

స జాతో అత్యరిచ్యత పశ్చాద్భూమి మధో పురః

యత్పురుషేణ హవిషా దేవా యజ్ఞమతన్వత

వసంతో అస్యా సీదాజ్యం గిరీష్మ ఇధ్మశ్శరద్ధవిః

సప్తాస్యాసన్నరిధయః త్రిస్సప్త సమిధకృతాః

దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానాః అభద్నన్ పురుషం పశుం

తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ పురుషం జాత మగ్రతః

తేన దేవా అయజంత సాధ్యా ఋషయశ్చయే

తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః సంభృతం పృషదాజ్యం

పశుగుస్తాగ్ శ్చక్రే వాయవ్యాన్ ఆరణ్యాన్ గిరామ్యాశ్చయే

తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః ఋచస్సామాని జజ్ఞేరే

చందాగుంసి జజ్ఞేరే తస్మాత్ యజుస్తస్మాదజాయత

తస్మాదశ్వా అజాయంత యే కే చోభయాదతః

గావో హ జజ్ఞేరే తస్మాత్ తస్మాజ్ఞాతా అజావయః

యత్పురుషం వ్యధధుః కతిధావ్యకల్పయన్

ముఖం కిమస్య కౌ బాహూ కా వూరూ వుచ్యేతే

బ్రౌహ్మణోస్య ముఖమాసీత్ బాహూ రాజన్యః కృతః

ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః పద్భ్యాగుం శూద్రో అజాయత

చంద్రమా మనసో జాతః చక్షుస్సూర్యో అజాయత

ముఖాదింద్ర శృగ్నిశ్చ పరాణాద్వాయు రజాయత

నాభ్యా ఆసీదంతరిక్షం శీర్షో ద్యౌః స్సమవర్తత

పద్భ్యాం భూమిర్దిశశ్శీర్తరాత్ తథా లోకాగుం అకల్పయన్

వేదాహమేతం పురుషం మహాంతం ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తు పారే

సర్వాణి రూపాణి విచిత్త్యధీరః నామానికృత్వాభివదన్ యదాస్తే

ధాతా పురస్తాద్యముదాజహార శక్రః ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశ శ్చతస్రః

తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి నాన్యః పంథా అయనాయ విద్యతే

యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవా తాని ధర్మాణి ప్రధమాన్యాసన్

తేహనాకం మహిమానస్సచన్తే యత్రపూర్వే సాధ్యాస్సంతి దేవాః

అద్యుస్సంభూతః పృథివ్యై రసాచ్చ విశ్వకర్మణ స్సమవర్తతాధి

తస్య త్వష్టా విదధ ద్దీర్ఘమేతి తత్పురుషస్య విశ్వమాజాన మగ్రే

వేదాహమేతం పురుషం మహాంతం ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్

తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి నాన్యః పంథా విద్యతే యనాయ

ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అంతః ఆజాయమానో బహుధా విజాయతే

తస్యధీరాః పరిజానంతి యోనిం మరీచీనాం పద మిచ్ఛంతి వేధసః

యో దేవేభ్య ఆతపతి యోదేవానాం పురోహితః

పూర్వోయో దేవేభ్యో జాతః నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే

రుచం బ్రాహ్మం జనయంతః దేవా అగ్రే తదబ్రువన్

యస్త్వైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్ తస్య దేవా అసన్ వశే

హరీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యో అహూరాత్రే పార్శ్వే

నక్షత్రాణి రూపం, అశ్వినౌ వ్యాత్రం

ఇష్టం మనిషాణ అముం మనిషాణ సర్వం మనిషాణ

ఓం తచ్చం యోరావృణీమహే గాతుం యజ్ఞాయ

గాతుం యజ్ఞపతయే దైవీ స్వస్తిరస్తు నః

స్వస్తిర్ మానుషేభ్యః ఊర్ధ్వం జిహతు భేషజం

శం నో అస్తు ద్విపదే శం చతుష్పదే

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః శ్రీ పురుష సూక్తం సమాప్తం